Årgång 27 nr 1 2016

Siriklockan

Fryksände pastorats kyrkoblad

Svenska kyrkan

Denna trons LÄNGTAN

BARNVERKSAMHETEN i Fryksände

NYFIKET

Påskens gudstjänster

SIRIKLOCKAN nr 1 2016 *Kyrkoblad för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark*

Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandeforsamling.se • www.fryksandeforsamling.se • Ansvarig utgivare: AnnKatrin Uppvall
Layout: Birgitta Brorson • Bild omslag: Birgitta Brorson • Tryckt hos Ramströms Tryckeri AB • Upplaga: 5000

innehåll

3 KYRKOHERDEN
har ordet

4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet

5 BISKOPSVALET
närmar sig

6 NYFIKET
språkcafé

9 TZIGHE ZERAY
från Eritrea till Torsby

10 BARNVERKSAMHETEN
i Fryksände

14 JOURHAVANDE PRÄST
historien bakom

16 DENNA TRONS LÄNGTAN
ni ska älska varandra

18 ORGELBYGGET
fortsätter

19 KYRKOMUSIK
i Fryksände pastorat

20 NYA BLOMMLÅDOR
på kyrkogården

21 NYÅRSBÖN
utanför Mejeristen

22 KLOSTERBÖN & VERKLIGHET
Else-Britt Kjellqvist

24 LEVANDE JULKRUBBA
på Gurusätra

25 MEDARBETARE
i Fryksände pastorat

26 KONFIRMATIONER
i Fryksände pastorat

28 ANSLAGSTAVLAN
smått o gott

29 GUDSTJÄNSTER
i påsk

30 SI JESUS
är ett trösterikt namn

31 FRÅN KYRKA OCH HEM
i Fryksände pastorat

32 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter

Öppenhet, hopp och glädje

Galenskaparna och After Shave har genom åren satt upp den ena föreställningen efter den andra. De är folkkära och det är inte alls konstigt för hur duktiga är de inte? För min del sticker föreställningen ”Stinsen brinner” ut särskilt. Inte minst filmatiseringen, den riktigt spritter av liv och skaparkraft, det går liksom att ta på hur roligt de har tillsammans. Och har nu de som framställer ett stycke själva roligt får också vi som tar del av det hela roligt.

En replik ur ”Stnsen brinner” kommer särskilt till mig och det är när Axels kollega Sören plötsligt inser det stinsen Axel vet om sedan en tid men gjort allt för att förtränga – att tågstationen ska läggas ned, eller rentav redan är nedlagd. Sören utbrister: ”Är stationen nedlagd?” varpå Axel trotsigt svarar: ”Sören, låt nu hoppets låga brinna!”

På samma sätt är det med Mikael Wiehes sång ”Flickan och kråkan”. Hur flickan springer mot de vuxna med den döende fågeln i famnen, i hoppet att fågeln ska kunna räddas. I Wiehes sång dör fågeln. I ”Stinsen brinner” räddas stationen, om än i allra sista stund. (Tänk att självaste SJ:s byrådirektör blev så imponerad av Axels engagemang att han lät landsortsstationen bli kvar.)

Att hoppas. Ibland mot allt sunt förnuft. Det är kyrkans uppdrag att försöka leva i detta hopp och söka gestalta det i våra gudstjänster och andra möten. Och när verkligheten tränger sig på och vi kanske inte når ända fram, att vi ändå likt flickan i Wiehes sång gör vårt yttersta för livet, det flämtande hjärtat, allt skirt och skört som vill finnas...

Min pappas kusin Bosse har alltid stått mig nära. Vi sågs senast i somras då han ordnat en släktträff i Västergötland där han knöt an till vår anfader Johan ”Sôlltorparn”, dvs min gammelfarfar, och dennes far Andreas. Båda var smeder. Johan var också traktens barnmorskas droskförare. Det blev många förlossningar på västgötaslätten där Johan fick hjälpa till. Han och barnmorskan blev allt vad tiden gick ett sammansvetsat team.

Bosse hade till sommarens släktträff byggt upp en liten smedja och mina barn fick tillfälle att pröva på smidandets ädla konst. Min yngste son Andreas smidde med benäget bistånd, envis som han är, en klädkrok. Det var en underbar dag, solig och fin. Bosse tycker att det är så roligt att jag med min familj bor här uppe i torsbytrakten. Han har goda minnen härifrån från tiden då han var försäljare och reste över hela Sverige. Bosse är nämligen av den uppfattningen att ingen annanstans i hela Sverige är man så öppen och pratglad som i Torsby.

Och jag tänker på Axels replik till Sören, ”Låt hoppets låga brinna” och på Bosses vittnesbörd, vår trakts anda av hopp och öppenhet. Detta är förstås något som är uppbyggt av många generationer före oss. Som burit nybyggarna från Finland som kom hit, burit fryksdalingarna under de svåra åren på 1800-talet då så många emigrerade till Amerika, burit människor under den vånda och oro som var under beredskapsåren. Och så vidare fram till våra dagar. Och jag tänker att den här andan av hopp och öppenhet, den är nu ”något” vi alla har ett ansvar att vårda och förvalta. Vi kan inte ta ”den” för självklar varken idag eller i framtiden.

Men hur vårdar vi vår öppenhet? Hur underhåller vi Axels trotsiga hopp? Ett perspektiv är nu oerhört viktigt och det är att odla medspelarperspektivet. Vi har varje dag valet att välja värdigheten; perspektivet att vi alla är medmänniskor och medspelare (inte motspelare). Med medspelarperspektivet för ögonen ser vi på varandra med nyanser – söker skilja sak och person.

Jesus uppmanade sin samtid till det perspektivet i sin undervisning hela tiden, och i en liknelse han använder säger han ”att det är lättare att se grandet i sin nästas ögon men inte bjälken sitt eget”. Eller då han säger till den uppretade folkhopen som vill stena den otrogna kvinnan, ”att den som är utan synd kan kasta första stenen”. Alla lomar nu därifrån. Ingen är ju sådär perfekt trots allt, vi har alla våra fel och brister och ja, vi är nog ändå medspelare.

I gudstjänsten och i våra bibelstudier – för att nu ta några exempel från Din kyrkas liv – försöker vi närma oss detta perspektiv och så långt det går söka göra det verkligt tillsammans. Vi söker ta in och levandehålla den undervisning Jesus gett oss. Idag kanske viktigare än någonsin. Medspelarperspektivet!

Johan Bonander, kyrkoherde

Tillsammans bygger vi kyrka

Så är då våren här med sitt ljus och sina löften om ljus och värme, alltid lika välkomnande. Välkomnande är även våra församlingshem, våra kyrkor och kyrkogårdar. Ibland tänker jag att kyrkans kanske viktigaste funktion är att just att vara öppen och välkomnande. Beredd till att lyssna och finnas mitt i livet. Jag vill som ordförande framföra mitt tack och uppskattning till alla goda medarbetare, frivilliga och övriga aktiva, att ni alla ger denna öppenhet ett levande ansikte.

Som beskrivs längre in i tidningen kommer pastoratet i år att göra en större investering på våra kyrkogårdar. Så kallade ”emperilådor” kommer att införskaffas. Detta är en nedgrävd blomsterlåda och lådan kommer att underlätta kyrkogårdsarbetarnas vardag mycket. Detta är en investering som många pastorat gjort före oss och alla har de vittnat om det kloka i denna investering, inte minst för kyrkogårdsarbetarna som får en bättre arbetsmiljö.

Arbetsmiljö är viktigt och ligger i tiden. Pastoratet har redan under hösten i samarbete med vår företagshälsovård genomfört en psykosocial skyddsrond och håller nu på med en fysisk skyddsrond. Precis som bilen då och då besiktigas behöver arbetsmiljön göra det. Pastoratet fick ett mycket gott resultat i den psykosociala skyddsronden, nu återstår den fysiska och att åtgärda de brister som ev. kommer att finnas. Att införa de så kallade emperilådorna är ett led i att skapa denna goda fysiska arbetsmiljö. För hur det än är, vi ser det i många olika sektorer i dagens arbetsliv, den anställde är oundgänglig och vi har i vår kommun hamnat i en situation att i många yrkeskategorier saknas det folk. Detta även i yrken som tidigare har haft förhållandevis lätt att rekrytera personal som undersköterskor och busschaufförer. För kyrkans del är det en generell brist på präster, diakoner och kyrkomusiker. Det fattas i dagsläget 30 präster i Karlstad stift. Och fler blir det med de kommande årens pensionsavgångar. Att därför eftersträva att vara ett pastorat som ligger i framkant vad gäller t.ex. arbetsmiljö är inte bara viktigt utan rentav lite av en överlevnadsfråga.

Nästa nummer av Siriklockan kommer i juni. Då vet vi vem som blir Karlstad stifts nya biskop. Lite spännande är det då en biskop är något av stiftets ansikte utåt.

Så vill jag varmt välkomna Er till vårens alla gudstjänster, aktiviteter och sammankomster. Tillsammans bygger vi kyrka.

Rune Mattsson, Kyrkorådets ordförande

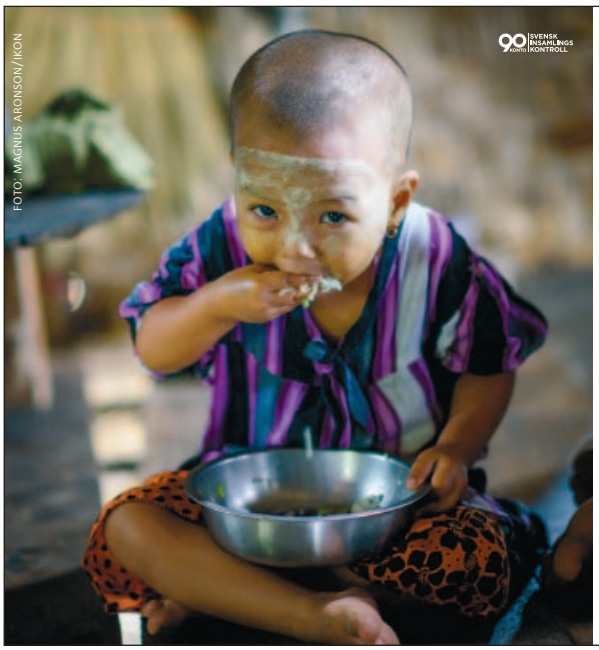

MATRÄTTEN

– för allas rätt till mat

Khine Wut Hmone Kyaw är en av 795 miljoner människor som ofta äter för lite, för näringsfattigt och för sällan. Trots att mat är en mänsklig rättighet. **Bekämpa en av världens största orättvisor!**

MAT RÄTTEN

SMS:a MAT till 72905 och ge 100 kr

FÖR ALLAS RÄTT TILL MAT

Swisha till 9001223
PG 90 01 22-3
BG 900-1223

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE
medlem av actalliance

Biskops-valet

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Brorson

Nu närmar sig biskopsvalet med stormsteg. Först är det en hearing i Domkyrkan den 5/4. Den 19/4 väljer stiftets alla präster, diakoner och lika många förtroendevalda, sk elektorer.

Det är inget lätt arbete som väntar Karlstad stifts nya biskop. Inte minst bristen på präster i vårt stift är en stor och mycket svår fråga.

Som flera noterat kom jag att bli såväl föreslagen som nominerad som biskopskandidat. Det var hedrande och roligt men samtidigt är jag mycket tacksam att jag på ett så tidigt stadium ”är ute ur leken”. Jag och min familj trivs mycket bra där vi är och jag är bara i början av min uppgift som kyrkoherde i Fryksände pastorat.

Esbjörn Hagberg är ”min biskop”. Det blir nog lite så med den biskop som vigt en till präst. Esbjörn har genom åren varit mycket omdömesgill och noggrann, snäll och en sann förebild.

Den 1/6 gästar Esbjörn vårt norra kontrakt och en kvällsmässa med tillhörande föredrag kommer att ske i Ekshärads kyrka och församlingshem. Håll utkik efter detta i vårens annonsering.

Stiftets nya biskop vigs i Uppsala domkyrka söndagen den 28/8 och det enda vi vet är att hon eller han kommer att vara någon av de åtta nominerade som fick över 5% i provvalet den 11/9.

Resultatet av nomineringsvalet den 11 februari 2016

De kandidater som fått 5 % eller mer av rösterna och blir kandidater i biskopsvalet den 19 april.

Karin Johannesson, 78 röster	(23,6 %)
Jonas Eek, 48 röster	(14,5 %)
Lena Skoting, 44 röster	(13,3 %)
Thomas Stoor, 27 röster	(8,2 %)
Charlotte Hartwig-Lundh 20 röster	(6,0 %)
Sören Dalevi, 19 röster	(5,7 %)
Michael Persson, 19 röster	(5,7 %)
Thorbjörn Larsson, 17 röster	(5,1 %)
Lena Fagéus, 14 röster	(4,2 %)
Kjell O Lejon, 13 röster	(3,9 %)
Helén Lundberg, 11 röster	(3,3 %)
Johan Bonander, 10 röster	(3,0 %)
Mats Hagelin, 6 röster	(1,8 %)
Jerker Alsterlund, 3 röster	(0,9 %)
Hans Kvarnström, 1 röst	(0,3 %)

Åtta kandidater med mer än 5 % av rösterna

Karin Johannesson, 45 år
Komminister i Övre Älvdals församling, Karlstads stift. Teologie doktor och universitetslektor i religionsfilosofi, Uppsala universitet.

Jonas Eek, 45 år
Präst och utgivningschef för Svenska kyrkans bok- och mediebolag Verbum. Teologie doktor. Bosatt i Göteborg.

Lena Skoting, 57 år
Kyrkoherde i Säffle pastorat, Karlstads stift. Kontraktsprost i Västra Värmlands kontrakt.

Thomas Stoor, 60 år
Domkyrkokaplan i Linköping och teologie doktor, Linköpings stift.

Charlotte Hartwig-Lundh, 49 år
Stiftsadjunkt med inriktning på församlingsutveckling, Karlstad stift.

Sören Dalevi, 46 år
Präst, teologie doktor och lektor i religionsvetenskap vid Karlstads universitet, Karlstads stift.

Michael Persson, 56 år
Kyrkoherde i Svenska kyrkan i London.

Thorbjörn Larsson, 58 år
Biträdande kyrkoherde i Katarina församling, Stockholms stift.

Mötesplats NyFiket

Fryksände pastorats språkcafé

Här ges möjlighet att träna språket och skapa nätverk. Vi träffas och har språkcafé, talar om dagsaktuella händelser, övar oss på att prata, bekantar oss med varandra. Ibland bakar vi eller lagar mat tillsammans, har trevligt och fikar. Kom som du är! Ingen föranmälan krävs.

Text och foto: Birgitta Brorson

Nyfiket

Nyfiket är en träffpunkt för asylsökande, nya svenskar och infödda torsbybor. Vi träffas i Fryksände församlingshem varje tisdag kl. 09.00-14.00. Alla är välkomna, det spelar ingen roll om du är kristen, muslim, man eller kvinna, det viktigaste är att det finns en mötesplats, där vi kan mötas och lära känna varandra.

Att bryta upp och börja på nytt

Det är inte lätt att komma till Sverige efter att ha flytt sitt hemland, brutit upp från allt, lämnat sitt hem, sina släktingar, kanske sina barn eller föräldrar med hoppet om att kunna få leva i fred och frihet. Att få bygga upp en ny tillvaro med bostad och försörjning och en dröm om att få se sina barn växa upp i trygghet, utan rädsla. Många gånger efter en lång och mödosam flykt över Medelhavet med båt, sen vidare genom Europa för att till slut landa i lilla Torsby.

Det kan det vara svårt att sätta sig in i dessa flyende människors verklighet, för det är så långt ifrån vad vi själva har upplevt, men vi måste försöka och vi måste ha ett öppet hjärta.

Mia Järnry, integrationsansvarig i Fryksände pastorat, vittnar om detta. Själv brinner hon för sitt jobb på Nyfiket. Hon har sånt stort engagemang och hon finns alltid där, även när arbetstiden är slut.

– Visst är det jobbigt ibland, man får höra historier som är så grymma att man knappast tror att det är sant, säger hon.

Hon berättar om mannen som flytt från Syrien och lämnat sin familj kvar, med ett hopp om att senare återförenas med dem. Hans skräck och vånda på Medelhavet när bara en av de tre båtar som avgick samtidigt kom fram. Han var en av dem som kunde kliva av båten, men kände ändå sådan sorg

Världen har kommit lite närmare

Mia Järnry, integrationsprojektledare

och förtvivlan att han inte ens fick dö ihop med sina vänner där ute på Medelhavet. Men han överlevde, och han kom till Torsby, lilla Torsby där du och jag bor.

Hans rädsla fortsatte även här i Torsby, när han fick reda på att hans hemstad var bombad. Och där fanns hans familj. Han hade tur, familjen var välbehållen och nu drömmer de om att få börja om på nytt tillsammans.

– Det är därför som Nyfiket är så viktigt, vi hjälper varandra att börja om på nytt och att få en fungerande vardag. Vi hjälper till att slussa människor på rätt väg och skapa kontaktnät kring dem som kommer. Vi skrattar mycket åt och med varandra, vi fikar, vi handarbetar, vi lär oss varandras kulturer. Vi har svenskundervisning. Vi lagar mat ihop, ibland lagar vi typiska svenska rätter, ibland rätter från Syrien, Afganistan, Eritrea eller Ungern, säger Mia.

Tacksamhet

En del som kommer kan ingen svenska alls, medan några kan lite mer, men när alla hjälps åt så går det ofta mycket bra. I regel brukar det komma uppemot 20 personer på tisdagarna till Nyfiket och totalt har nog 200 personer kommit och gått. Några har flyttat eller har flyttats till andra länder pga Dublinförordningen. (I EU:s medlemsländer samt i Norge och Island gäller Dublinförordningen.)

Dagarna kan bli långsamma för våra nysvenskar, därför uppskattar de att få komma ut och träffa andra i samma situation och att få lära känna oss torsbybor.

– Efter en tid börjar många berätta om sina erfarenheter, då gäller det att man står kvar, säger Mia. Det är viktigt att känna sig sedd och inte bli dömd. Många är så otroligt tacksamma för det vi gör, de är tacksamma för det lilla och är väldigt hjälpsamma mot oss.

Att de får mycket tillbaka vittnar både Mia och volontären Bettan Nordin om.

– Det är mycket skratt och kramar, ibland även gråt, som när några som man lärt känna eller ännu värre, när de utvisas tvingas flytta härifrån.

Volontärerna

Mia kan inte i ord nog lovorda volontären Bettan.

– Bettan är som klippt och skuren för sitt arbete här på Nyfiket. Hon är så genomgo, positiv och tålmodig, många ser henne lite som en extramamma och Mia fortsätter: Hon lever med hjärtat, men är en realist, vilket ger en väldig trygghet för dem som kommer.

Volontärerna är väldigt uppskattade och behövda, Hjördis Sundberg ställer ofta upp och har svenskundervisning.

Christer Persson kommer också att börja jobba på Nyfiket. Alla insatser är välkomna, det är bara att kika in och se hur vi har det och dricka en kopp kaffe. Välkommen hit!

Världen har kommit lite närmare och här på Nyfiket gläds vi åt våra nya, fina vänner!

Bettan Nordin

NYFIKET, så är namnet på vårt fik i Fryksände församlingshem. Där är vi även nyfikna på varandra. Varje tisdag 09.00-14.00 finns jag där. Ibland blir det längre för ingen vill gå hem. Här möts vi över gränserna eller vad man säger. Flera torsbybor tittar in och många flyktingar kommer till fots trots snö och kyla och dåligt väder. De längtar alla efter tisdagarna, då vi umgås på Nyfiket. De kommer för att frivilligt lära sig svenska och för att få vänner.

Många torsbybor har blivit nära vänner med de nyanlända. Vi fikar och pratar om allt mellan himmel och jord. Jag har själv fått ett helt nytt liv sen jag var med och startade Nyfiket. Vilka vänner jag fått, så mycket kärlek de har att ge trots alla hemska saker de upplevt, krig, misshandel och våldtäkter etc. De har sett sina anhöriga dödas brutalt och upplevt den farliga flykten hit.

Jag ger dem min kärlek och får dubbelt tillbaka. Jag är gladare än jag någonsin varit och är så tacksam. Det är inte bara jag som lär dem nya saker, de lär mig och berikar mitt liv. Vi bakar, lagar mat, spelar och sjunger tillsammans och om jag är lite för sprallig händer det att även jag tar mig en dans med någon, till allas förtjusning. Vi berättar om våra traditioner och de om sina. Vi skrattar mycket åt varandra och med varandra.

Deras dag är förgylld om de lärt sig en ny sak, fått kramas och umgås. Man liksom ger och tar. Ibland måste man kunna lyssna, vara "kurator eller psykolog". Jag har hört så mycket tragiskt och uppskakande men också sett mycket glädjande livsöden. Ibland känner jag att nu klarar jag inte mera, det känns som om kroppen ska brista av alla känslor och tårarna flödar.

Men hur var det nu igen? Att Gud inte låter dig bära mera än du klarar av? Jag har insett att så är det. Glädjen, lättheten och kärleken kommer tillbaka i dubbel bemärkelse.

Det sprudlar av glädje och kärlek på Nyfiket.
Ingen går därifrån ledsen eller med tungt hjärta. Alla spelar en viktig roll, ingen behöver känna sig utanför, vare sig det gäller nationalitet, religion eller sexuell läggning. Många finner vägen till Nyfiket förr eller senare. Nyfiket är gränslöst!

All kärlek från Bettan Nordin,
kyrkvärd och volontär

Den tidigare italienska kolonin Eritrea blev självständig 1993, efter ett mer än 30 år långt krig för frigörelse från Etiopien. Landet tvingades efter andra världskriget in i en federation med Etiopien genom ett beslut av FN. 1962 tog Etiopien landet i besittning. Sedan 1993 har Eritrea utvecklats till en av världens hårdaste diktaturer, utan vare sig press- eller yttrandefrihet. Den jordbruksbaserade ekonomin har lidit svårt av de många krigsåren och de militära satsningarna. Många unga män och kvinnor flyr landet för att undvika värnplikt som kan pågå i åratal.

Tzighe Zeray

Tzighe kommer från Eritrea vid Röda havets kust. Livet i Eritrea var väldigt svårt utan demokrati. Yttrande- och åsiktsfrihet existerade inte. Med sådan begränsad frihet bestämde sig Tzighe för att fly.

Text och foto: Birgitta Brorson

Många års militärtjänstgöring var obligatorisk och den lilla lön militärerna tjänade skulle räcka till att försörja familjer med många barn. De ogifta kvinnorna var också tvungna att göra mycket lång militärtjänstgöring. Livet var hårt och det var omöjligt att få jobb och Tzighe hade många svåra upplevelser med sig i bagaget, vilket gjorde att hon hade inget val. Tzighe hade en dröm, en dröm om en bättre tillvaro, med chans till försörjning och hopp om en trygg tillvaro, så hon bestämde sig till slut för att fly.

Flykten

Flykten gick med hjälp av smugglare via Sudan genom Sahara till Libyen. Väl framme i Tripoli i Libyen packades flyktingarna i en container som var så trång att många fick astmaanfall pga att de inte kunde andas, för att föras ombord på en liten båt. 390 skräckslagna människor, ombord på en alldeles för liten båt, drömde om en ny framtid.

Tre dagar varade resan, tre dagar av skräck och rädsla med en båt som var nära att sjunka. Enorma vågor gjorde att båten var nära att förlisa och Tzighe trodde inte att hon skulle överleva, men det gjorde hon. Telefonerna fungerade dåligt men en båt utanför Syrakusa vid Italiens kust uppfattade nödläget och kontaktade italienska myndigheter som kom till undsättning.

Italien

Livet i Italien var hårt. Att få jobb var svårt men myndigheterna hjälpte till med mat två gånger om dagen samt husrum. Klockan åtta varje morgon skulle boendet lämnas och man fick inte komma tillbaka förrän klockan nio på kvällen. Ville man duscha fick man stiga upp mitt i natten om man ville ha någorlunda varmt vatten för varmvattnet tog slut snabbt.

Till slut fick Tzighe jobb som hushållerska och personlig assistent åt en gammal dam som hon vårdade i hemmet. När damen dog blev Tzighe arbetslös igen. Vid den här tiden fick Tzighe reda på att hennes son befann sig antingen i Sverige eller i Norge. Målmedvetet lyckades Tzighe spåra sonen till Sverige och Torsby. Hon beslöt sig för att leta upp honom och försöka att också hon ta sig till Torsby.

Livet i Torsby

Mor och son återförenades här i Torsby, där båda nu bor. Tzighe är så lycklig för återföreningen och säger att hon trivs jättebra här. Hon har varit aktiv på Nyfiket och jobbar extra hos oss på församlingshemmet när det behövs. Tzighe är en uppskattad medarbetare som alltid är glad och tillmötesgående och hon är mycket duktig på det hon gör.

– Jag pratar svenska nu och folk förstår mig, säger hon stolt och så jag har snälla kollegor som hjälper mig när det behövs.

Hon läser just nu grundläggande svenska på Stjerneskolan och hoppas på att få fast jobb i Torsby.

Jag älskar att jobba och träffa människor, säger Tzighe. Och med Tzighes positiva inställning, vänlighet och arbetsvilja kommer det att gå bra för henne – här i Torsby.

”Det märks att de känner igen och har glädje av varandra”

Mamma till flicka 8 månader

Låt barnen komma till mig

Barn-verksamheten i Fryksände

Ögonen glittrar av nyfikenhet, färger, rörelser och ljud blir till ett. Trummorna är så stora att det krävs målmedvetenhet av flickan att nå upp och röra vid trumskinnet och låta de små händerna åstadkomma ljud. Såpbubblor som stora, sköra regndroppar dalar ner i rummet och fascinerar henne. Leende barn som på föräldrars armar dansar runt i rummet till sång och trummor. Det är ledaren för babyrytmiken, Carina Bjuremo, som engagerat låter barnen uppleva och känna med alla sina sinnen.

Text: Birgitta Brorson Foto: Birgitta Brorson och Carina Bjuremo

Välkommen till barnverksamheten

Alla barn är välkomna till de olika verksamheterna, några kräver föranmälan andra inte. Vårt mål är att få föräldrar och barn att trivas och slappna av. Ibland när barnen är små kan föräldrar känna att barnen är lite ensamma innan de når förskoleålder och innan de har börjat på dagis, då kan det vara en bra träning att komma till församlingshemmet och träffa andra barn och leka med dem. För föräldrarnas del så kan det kännas skönt att umgås med andra småbarnsföräldrar och dela erfarenheter och glädje. Varje vecka myllrar det av liv i barnverksamhetens utrymmen, det är många som har hittat hit för att delta.

Öppen förskola

På församlingshemmet sjuder det av joller och barnröster när öppna förskolans barn äntrar lokalerna vid 09.30-tiden på måndagar och torsdagar. Mammor och pappor med barn verkar trivas tillsammans och personalen ser till att det alltid händer något spännande.

Dagen brukar börja med en liten samlingsstund där alla sjunger tillsammans. Om något barn tycker att det är svårt att sitta still och vill krypa iväg på upptäcktsfärd så är det helt i sin ordning. Under samlingen berättar ledarna, Mia Järnry och Carina Bjuremo, visuellt om tro, om livet och om tillvaron i vardagen.

Här har barnen tid för mycket lek och pyssel. Mia har alltid många kreativa idéer. Det finns flera rum att vara i, vilket är bra ifall det är spring i benen hos de lite äldre barnen, när kanske de allra minsta vill ha lite lugnare omkring sig. Därefter fikar alla tillsammans.

Är någon intresserad av ett barnrytmikpass så finns det tillfälle för det också.

Babyrytmik

Barnen och vuxna sjunger, dansar, spelar instrument, jobbar med tyger, sjalar och såpbubblor. Alla sinnen aktiveras och även om barnen är så små har de stor utdelning av rytmiken.

Barnkör

Barnen sjunger glada sånger som får hjärtat att bulta och kroppen att svänga och varvar koncentrationsmoment med lekar, dans och spel på instrument.

Några gånger per termin sjunger barnkören i kyrkan på temamässan. I januari anordnades en kördag då ett julspel övades in och framfördes i kyrkan.

Är du sugen på att vara med så är det bara att dyka upp. I höst startar vi förhoppningsvis ytterligare en kör även för barn i förskoleåldern.

Temamässa

Tre gånger per termin har vi temamässa i kyrkan där barnen deltar. Mässan är populär för att barnen får ta så stor plats. Barnen är placerade längst fram i kyrkan, där mattor läggs ut för de minsta att sitta på och där de spelar babymaraccas i takt till sång och musik. Ingen tvingas sitta stilla och knäpptyst under mässan. Det är naturligt att röra på sig och att låta, så också i kyrkan. Barnkören sjunger och alla grupper är med och deltar. Sista temamässan för terminen avslutas med stor vårfest i kyrkparken.

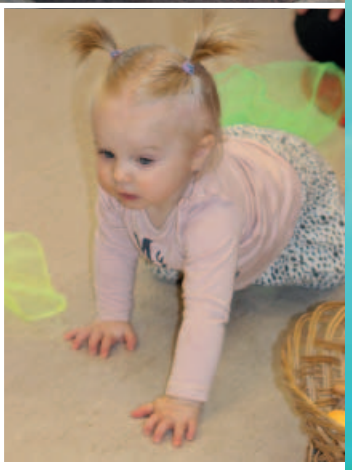

Vår vision

Visionen är att utveckla verksamheten. Vi har fått önskemål om att ha öppet på eftermiddagar/kväll av föräldrar som slutat sin föräldraledighet och som fortsatt önskar besöka verksamheterna, eftersom barnen trivts så bra. Under loven har vi hittills haft stängt men fått önskemål om att hålla öppet. Detta ska vi se över. Dessutom kommer förhoppningsvis en fin uteplats att utvecklas där barnen kan leka på sommaren.

Drop in-dop

Drop in-dop står också på önskelistan. Många gånger blir inte det där med dop av. Som småbarnsförälder har man mycket runt sig och har kanske inte tiden till att planera dopet, kanske kan det vara en kostnadsfråga. Då passar det bra med drop in-dop under en familjegudstjänst med efterföljande gemensam dopfest i församlingshemmet. Och meningen är att kyrkan ska stå för hela arrangemanget.

”När jag äntligen har en klädd och på-pälsad baby i kapp-rummet kryper hon i full fart tillbaka till lekrummet igen!

Mamma till flicka 10 månader

”Min baby är så blyg, jag tycker att det är bra att han får gå hit och träna på att träffa andra barn och vuxna inför förskolestarten”

Pappa till pojke 1 år

Öppen förskola
Måndagar och torsdagar kl. 09.30-12.00.
För barn 0- 6 år tillsammans med vuxen, ingen föranmälan.

Babyrytmik
Måndagar kl. 13.30 och 14.30.
För anmälan och info, ring Carina tel. 070-250 37 63.

Barnkör
Torsdagar kl. 16.00. Förskoleklass-åk 2, ingen föranmälan. Går du på mellanstadiet och vill vara med och sjunga, hör av dig till Carina tel. 070-250 37 63.

Vårens temamässor för barn och vuxna i Fryksände
Söndagen den 1 maj kl. 11.00
Måndagen den 6 juni kl. 11.00
därefter **VÅRFEST** i kyrkparken

Jourhavande präst
och telefonsjälavården

Text: Ingemar Elf, präst i Kristinehamn Foto: Birgitta Brorson

Den 7 februari 1956 fanns en ovanlig annons i Öresundsposten: ”Innan ni begår självmord , ring mig telefon ...”

Prästen Erik Bernspång

En annons var insatt av prästen Erik Bernspång och telefonnumret ledde till hans och familjens privata hemtelefon.

Erik Bernspång hade sett människors utsatthet, ensamhet och nöd, att en del mådde så dåligt att de övervägde att ta sina liv. Det ville han försöka göra något åt, därför satte han in annonsen i en av Helsingborgs dagstidningar. Idén hade han kanske fått från England eller Tyskland där telefonjourer för människor i kris hade funnits en tid. Erik Bernspångs okonventionella initiativ fick stor betydelse. Det mötte ett stort behov. Många olyckliga, förtvivlade människor ringde, fick tröst och hjälp, vägledning, hopp och stöd för att inte ge upp och komma vidare i livet. Många som ringde var fruar och barn till män som drack. Där fanns människor som drabbats av livskriser, separationer, arbetslöshet, sjukdom och mycket annat. Alla kunde han inte hjälpa men för många betydde det mycket att det fanns någonstans man kunde ringa, någon som lyssnade och brydde sig.

Erik Bernspång föddes 1921 och växte upp i ett lantbrukarhem i norra Skåne, norr om Hässleholm. Han hade elva syskon och utbildade sig till möbelsnickare i Bjärnum. Erik blir tidigt kristen och aktiv i den lokala EFS-föreningen. Under beredskapsåren känner han en kallelse att bli missionär. Han studerar vid Johannelunds Missionsskola i Stockholm, gifter sig, prästvigs och skickas efter språkstudier i England med sin fru Sonja som missionär till Indien där de tjänstgjorde för EFS i Sagar i Centralprovinsen, Mahdya Pradesh, 1950-55. Där fick de göra en viktig insats. De fick två barn, Rosie och Per-Erik (ett nyfött barn dog där) och de fick även malaria och andra sjukdomar.

Telefonsjälavård

Vid hemkomsten var de båda rätt medtagna och avråddes av medicinska skäl från att återvända till Indien. Erik blev i stället pastor i Helsingborg och det är där han tar initiativet med tidningsannonsen som gör honom till pionjär för den svenska kristelefonjouren och telefonsjälavården. Andra pastorer och präster engagerar sig också snart i telefonjourarbete på olika håll i landet. Bland dem metodistprästen Gustaf Carlstedt i Nässjö som sätter in en liknande anonym annons i Nässjö Tidning (hans fru Margot upptäcker annonsen och talar om för maken att någon satt in deras telefonnummer i tidningen, maken medger då att det var hans, åtta personer ringer första natten) . Familjen Bernspång hinner få ännu ett barn, Lukas, i Helsingborg innan Erik Bernspång får en ny tjänst och flyttar från Helsingborg. Under många år arbetar han som riksevangelist inom EFS där han predikar och leder bibelstudier över hela landet. Flera gånger besöker han Kristinehamn. Familjen bor på ett par platser innan de hamnar i Tumba söder om Stockholm. Men olyckliga människor fortsätter under många år att ringa honom. När han inte är hemma händer det att hans fru får ta emot samtalen. Det är överhuvudtaget många som ringer till Erik Bernspång. En gång när en pastor ringer och frågar om han är hemma svarar tonårsdottern: Nej, han är aldrig hemma." Pastorn säger då till henne att hon skulle vara glad som fick dela sin far med så många, ett budskap hon knappast kunde uppskatta då.

Mångsidig och kreativ

Erik Bernspång är en aktiv, mångsidig och kreativ person. Han skriver ett betydande antal böcker om andliga frågor, hans kommentarer till flera bibelböcker får stor spridning. Han efterfrågas som talare i många kristna sammanhang, inte minst inom den karismatiska väckelsen på 1970-talet. Han är tillsamman med Lage Eklöv en av initiativtagarna till EFS fjällgård i Hålland i Årefjällen (där jag träffar honom 1986). Hans barn (Per-Erik Bernspång pastor i Nybro och Rosie Lundqvist förskollärare i Linköping) berättar att familjen under 15 år for på turné genom Sverige med husvagn då Erik talade på möten, ofta tältmöten, från Pingst i Hörby i Skåne till konfirmandläger i Piteå i Norrbotten, samt pensionärsläger i Norge på höstkanten. Erik Bernspång var aktiv långt efter sin pensionering. Han levde sina sista 30 år i Linköping. Mot slutet av sitt liv fick han minnesproblem och bodde sina sista fyra år på ett demensboende. Men andligt var han klar. Tron höll och bar honom hela livet. Vid ett tillfälle mot slutet tillfrågas han om han är orolig för att dö. Nej, svarar han "inte orolig men nyfiken". Han välsignade gärna människor både levande och döda och han kunde läsa välsignelsen på hindi, ända in i det sista. Erik avled stilla 2012, 91 år gammal.

Efterhand blir telefonjourverksamheten mer strukturerad och organiserad. Ett nationellt råd för telefonsjälavård inrättas, stiften engagerar sig. Svenska kyrkan övertar huvudmannaskapet, telefonjouren ges namnet Jourhavande präst. Samtalen kopplas sedan många år genom SOS alarms nummer 112 (förr 90 000) , anonymiteten och tystnadsplikten betonas mycket starkt. Samtalen blir fler och fler. 2009 ringdes 48 000 samtal, 2015 var samtalen 81 000 till jourhavande präst, vilket blir ett snitt på 220 samtal per natt. Jouren bemannas av präster som fått specialutbildning för detta. Jouren är öppen dagligen kl. 21.00- 06.00. Sedan 2015 går det också att chatta och maila till jourhavande präst. Samtalen är kostnadsfria och de behöver inte alls handla om andliga ting.

Olika telefonjourer

Det startas flera telefonjourer för människor i kris genom åren för att möta olika behov, exempelvis jourhavandemedmänniska, student, kompis, förälder, kvinna, Rädda barnen, Röda korset, BRIS, SPES (Suicid Prevention och Efterlevande Stöd), AA (Anonyma Alkoholister) och Hassela helpline. MIND öppnade 2015 en telefon jour för psykisk hälsa. Röda Korset har öppnat en telefonjour angående våldsbejakande extremism.

Jourhavande präst är den i särklass största telefonjouren för människor som behöver någon att tala med när livet är svårt och den enda som nås genom SOS alarm 112.

Denna trons längtan...

Text: Johan Bonander

Ett nytt bud ger jag er, säger Jesus till lärjungarna i sitt avskedstal: Ni ska älska varandra.

Lättare sagt än gjort, helt uppenbart när vi ser ut över mänskligheten framtill nu, men samtidigt ett bud som om vi lyckades följa det skulle vända upp och ned på det mesta. Varför är det så svårt att välja kärleken? Kanske för att vi människor är både och. Vi är kluvna och Martin Luther, vår sanne reformator, skriver just att människan samtidigt är rättfärdig och syndare – simul justus et peccator.

När jag skriver dessa rader befinner vi oss i fastan. En av fastetidens episteltexter är hämtad från Efesierbrevet där Paulus skriver om ondskans andekrafter i himlarymderna. Paulus uppmanar oss att bjuda på motstånd; att klä på oss sanningen som ett bälte, rättfärdigheten som ett pansar och villigt bära ut budskapet om fred. Han påminner oss om att det finns en dragkamp mellan det goda och det onda. Att det onda vill förringa det sanna, förringa ett sant liv, villigheten till fred.

I boken *Hitler, a Study in Tyranny* skriver Alan Bullock ”I Hitlers ögon var kristendomen en religion för slavar: han föraktade speciellt dess etik. Dess undervisning var ett uppror mot naturens lag om selektion genom kamp och den bäst anpassades överlevnad.” Hitlers sekreterare, Traudl Junge, skriver i sin självbiografi *I Hitlers tjänst*: ”Hans religion var naturlagarna. Dem kunde han bättre underordna sin våldsdogm än den kristna läran om kärleken till nästan och fienden.”

Påskens drama, kristenhetens största helg, inkluderar så många scener i berättelsen och inte minst blottlägger den kampen mellan ont och gott. Ja, varje påsk hoppas jag på ett märkligt vis att det jag vet ska ske ändå inte ska ske; ja, jag hoppas att de ska hejda sig, att de ska inse sitt misstag, att de ska låta Jesus komma till tals – på ett rättvist sätt. Men Jesus döms som bekant i lönndom, hyllningarna vänds till svek, det oerhörda som varit landar i platt fall. Ingen minns på långfredagen orden i Jesu avskedstal kvällen innan; löftet att Han aldrig skulle överge oss utan vara den tillflykt av nåd för alla som vill förbli i honom. Idag vet vi att det löftet är en realitet. Och det ger miljoner människor kurage att välja kärleken. En sådan människa är syster Hatune i den syrisk- ortodoxa kyrkan. Hatune är född i Turabdeen i Turkiet och bestämde sig redan som sexåring för att bli nunna. Hon bedriver en omfattande hjälpverksamhet genom ”Hatune foundation” och hennes senaste hjälpprojekt handlar om att stödja kristna flyktingar i krigets Syrien. Hon säger i en intervju i tidningen Bohuslänningen (2013-10-23): ”Alla medborgare i Syrien lider av inbördeskriget, men de kristna drabbas särskilt hårt eftersom de också förföljs av fanatiska grupper. De kristna flyktingarna behöver hjälp med allt från att få ett pass och mat för dagen till att kunna fly undan förföljelsen.” På senare tid har Hatune foundation också fritagit hundratals flickor som tagits som sexslavar av IS.

Först efter påskdagen blir löftet en realitet. Det blir uppenbart för många att Jesus övervunnit döden. Först för kvinnorna vid graven och sen för allt fler. Det är nu inte för inte Paulus skriver att: ”...vi predikar en korsfäst Kristus, en som för judarna är en stötesten och för hedningarna en dårskap”. (1 Korintierbrevet 1:23)

Platon, den grekiske filosofen, tecknade en liknelse att människan sitter i en grotta och stirrar in i en grottvägg med grottöppningen bakom ryggen. Att vi tolkar och förstår världen allt utifrån skuggorna som rör sig på grottväggen. På samma sätt kan det uppfattas att gå från en ateistisk världsuppfattning till en levande tro. Många vittnar om att en levande kristen tro är som att se och vara i världen men nu i ett helt annat ljus. Ett hoppets, försoningens och kärlekens ljus. Livet blir inte enklare, kanske tvärtom, men det får strimmor av hopp och mening; en inre frid som inte fanns där förr. En tillit och ett mod. Man vill nu leva i detta fria och vara där; tillsammans och i Jesus. Detta mod och denna inre kompass skyr förstås tyranner som pesten.

I Hitlers Tyskland fängslades 6 000 tyska präster i den så kallade evangeliska bekännelsekyrkan, Mångdubbelt fler lekmän fängslades. Många avrättades. Deras officiella brott var ”landsförräderi”. Kristendomen, i den form som bekännelsekyrkan tolkade den och där man vägrade att vara medlöpare i Hitlers ideologi, hamnade på kollisionskurs med nazismens totalitära ideologi. En av de mest kända av dessa präster, Dietrich Bonhoffer, hängdes på order av Hitler bara några dagar innan Hitler begick självmord i sin bunker. Hitler ville inte att Bonhoffer skulle få vara med om Nazitysklands fall.

Att ha en levande kristen tro. Många vill förringa eller komplicera denna möjlighet, denna inre vilja, denna trons längtan. Eller undanhålla den. Eller hota med dödstraff om vi närmar oss den, fråga bara syster Hatune. Men vi har nu alla den här möjligheten att bildligt ta vår Jesus i hans utsträckta händer och möta de där ögonen som ser på oss med sådan mildhet och omfattas av löftet att de vindar av ondska som viner över vår Jord är inte är för evigt, utan bara för en kort tid, en kort tid innan Du är åter Herre, som Du lovat oss.

Orgelbygget i Fryksände kyrka fortsätter!

Text: Katharina Hieke Foto: Birgitta Brorson

Under januari och februari har orgelbyggarna från Åkerman & Lund arbetat en del i kyrkan. Det som syns direkt är att hela orgelfasaden och större delar av innanmätet är tömda på pipor.

Tittar man noga så ser man att orgelns fasad blivit framflyttat nästan två meter ut på orgelläktaren. Därmed står den på samma plats där den byggdes från början. Det kommer att tillverkas nya gavlar så att orgelhuset blir komplett igen. Bakom fasaden har det redan byggts nya ”fundament” för piporna, upplagen för de s k väderlådorna som orgelpiporna ska sitta på. Det är flera tusen pipor i storleken mellan några centimeter och flera meter som ska få stå i prydliga rader och på sin nya plats kommer det att bli mycket bättre akustik. Flera av orgelns stämmor hade blivit förändrade och anpassade till 50-tales klangideal och ska nu återföras till sin gamla klang, samtidigt som en del nybyggda stämmor kommer att fylla på med både bredd och djup. En del av 50-talets nytillkomna stämmor kasseras. Även det gamla spelbordet som är tekniskt helt utdömt, är kasserat. Det nya spelbordet kommer att tillverkas så att det matchar orgelfasadens stil och organisten kommer att kunna sitta med blicken mot kyrkorummet. Allt detta har blivit projekterat i en lång process tillsammans med orgelbyggaren, orgelkonsult, antikvarisk konsult och myndigheterna med målet att ta tillvara så mycket som möjligt av originalsubstansen och få ett instrument som musikaliskt, tekniskt och arbetsmiljömässigt svarar mot dagens behov.

Under tiden har även rummet i kyrktornet, bakom orgelns fasad, fått sig en ansiktslyftning. En del golvbrädor som varit helt ruttna och fuktskadade har blivit utbytta och väggarna har blivit uppfräschade och lagade.

KYRKOMUSIK
i Fryksände kyrka

Text: Katharina Hieke Foto: Birgitta Brorson

Du kan njuta av musik i många olika former och genrer i Fryksände kyrka. Vi har mycket musik i såväl musikgudstjänsterna som i högmässor och familjemässor.

På större högtider medverkar ofta Fryksände kyrkokör eller andra körer. I år kan du lyssna på en vokalensemble i långfredagsgudstjänsten, 25 mars kl. 11.00, och på Fryksände kyrkokör i högmässan på påskdagen.

På lördag 23 april blir det en musikgudstjänst med visor och psalmer med trubaduren Anders Stävarby. Söndag 22 maj firar vi Heliga Trefaldighets dag med en unik musikalisk satsning. I högmässan kl. 11.00 medverkar både Fryksände kyrkokör med solister och Wermland Flute Choir – en flöjtorkester med ca 30 medlemmar som spelar både på ”vanliga” tvärflöjter men även på alt- och basflöjter. Tillsammans ska vi framföra glad musik av Buxtehude och Diabelli.

Fryksände kyrka har en fin tradition och ett gott rykte som musikkyrka, därför kan vi ofta glädja oss åt gästande musiker och körer. Lördag 4 juni kl. 15.00 får vi lyssna på Akademisk Korforening Oslo med dirigenten Gjermund Bjørklund och söndag 12 juni kommer Anna Florin Schmidt tillsammans med en kör och orkester från Södra Latin att framföra *Förklädd Gud.* Musik i midsommarnatten har en lång tradition i Fryksände.

Lunchmusikserien fortsätter regelbundet även hela våren, alla jämna tisdagar kl 12.12. Det går alltid bra att anmäla önskemål till organist Katharina Hieke.

Om du är intresserad att få information om aktuella musikevenemang, skicka en kort intresseanmälan till katharina.hieke@svenskakyrkan.se

MEDDELANDE TILL VÅRA GRAVRÄTTS-INNEHAVARE

Text: Lars Wikström Foto: Birgitta Brorson, Emperi AB

I vår strävan att erbjuda våra gravrättsinnehavare en så bra gravplatsskötsel som möjligt, har vi beslutat investera i ett antal självvattnande blomlådor.

Dessa blomlådor tillverkas i aluminium för högsta kvalité och hållbarhet (funktionsgaranti 25 år). De behöver inte tas in på vintern och de kan varken smälta eller antändas av värme från t.ex. tjältiningsaggregat eller värmeljus.

Kanske kommer Ni på just Er gravplats att finna en blomlåda och vi vill därför på detta sätt informera om våra avsikter.

Den största vinningen med en självvattnande blomlåda är att växterna får jämn tillgång till vatten. Dessutom hålls häck- och trädrötterna utanför planteringen. Detta ger vackrare och mer livskraftiga växter.

Arbetet på kyrkogården är krävande för rygg och knän. Med hjälp av blomlådorna kan plantering ske vid bänkar i arbetshöjd, vilket är bra för vår personal.

Vårt huvudsyfte med investeringen är alltså först och främst att vi ska kunna erbjuda Dig som gravrättsinnehavare en mer praktfull och blommande rabatt, men även att underlätta arbetet för våra vaktmästare. När gravskötselavtalet sägs upp tas lådan bort från gravplatsens planteringsyta. Alternativt kan lådan köpas av oss.

Om du har några frågor eller någon invändning mot detta ber vi Er vänligen kontakta oss.

Viktigt! Lådorna har ett undre vattenmagasin som fylls på med jämna mellanrum, däremellan får vattning ej ske direkt i jorden, då det kan orsaka att växterna övervattnas. Det är helt naturligt att jordytan känns torr.

Kyrkogårdsförvaltningen

Nyårsbön utanför Mejeristen

Text: Ingela Älvskog Foto: Annamaj Carlsson

Under många år har jag haft tanken på att gå ut ur kyrkan och ställa mig i folkvimlet för att hålla nyårsbön.

Förra året kom jag äntligen till skott. Under ett stormöte med mina kollegor frågade jag om lämplig tid och plats och så bestämde jag mig för nyårsafton kl 12.00 utanför Mejeristen.

Klart jag skulle ha en musiker med och Christer Persson var inte nödbedd. Tillstånd ordnades snabbt med hjälp av kommunen och polisen.

Så kom den stora dagen och vi riggade högtalare och Christer stämde gitarren. Behagligt nog var temperaturen -5, men det var inte varmt nog för gitarren som stämde om sig oavbrutet. Kanske jag inbillade mig, men jag tyckte att tonerna letade sig högre och högre upp.

Nåja, vi kom igenom våra tre sånger och själva bönen och allt tog ca 15 minuter, vilket räckte gott och väl. Ett 25-tal kom och lyssnade. En del alldeles nära, andra på behörigt avstånd. Vad tror ni? Kan det bli en tradition?

Klosterdröm & Verklighet

Text: Else-Britt Kjellqvist Foto: Birgitta Brorson

Bland alla motsägelsefulla och vidlyftiga framtidsdrömmar jag hade som barn fanns även att bli nunna och gå i kloster. Den drömmen var en flykt från verkligheten och så föreställde jag mig också klosterlivet långt upp i vuxen ålder. Jag kunde avundas alla munkar och nunnor som slapp vardagslivets vedermödor och trivialiteter, inte minst det äktenskapliga samlivets alla kriser, för att helt gå upp i det inre livet.

Men naturligtvis kan man inte fly, varken den inre eller yttre verkligheten, genom att gå i kloster. Tvärt om. Se bara på exempelvis Alsike kloster där nunnorna just nu befinner sig mitt i verkligheten i arbetet tillsammans med ständigt nyanlända flyktingar. En som fantiserade om klosterlivet redan som barn är religionshistorikern Karen Armstrong. Sjuttonårig tog hon det avgörande steget, först som postulant, sedan som novis och slutligen som nunna. Efter sju år lyckades hon befria sig från den nedbrytande auktoritära tillvaron. ”Jag antogs 1962 som brinnande, idealistisk, slarvig, orealistisk och omogen tonåring, och lämnade klostret sju år senare efter ett lindrigt sammanbrott, trasig och skadad på något outgrundligt vis.” Hon hade blivit en människa som inte kunde älska, som verkade oförmögen att nå ut till andra och därtill hade hennes intellekt och rika begåvning stympats.

”Vi gör oss verkliga genom att säga sanningen.” Orden är Thomas Mertons. Prästen, poeten, fredsaktivisten, författaren och trappistmunken som fann munklivet alltför störande och sökte sig som eremit till en stuga i skogen, innan han dog femtiotreårig 1968 vid en olyckshändelse i Bangkok där han var delegat vid en allasiatisk kongress för abbotar inom benediktin- och cisterciensorden. Jag minns platsen när jag läste rubrikerna, Odenplan i Stockholm, och att duschen på hans hotell hade blivit strömförande. I höstas kom denna minnesbild tillbaka när jag befann mig ett par timmars resa utanför Bangkok och med en fuktig trasa försökte rengöra spisen. Kroppen ryckte till, mina bara fötter kändes som två getingbon.

Mitt andliga liv under min första bokmässa i Göteborg år 2000 bestod av Thomas Merton. För första gången på länge lämnade jag min omvändelse-ö för att där presentera boken *Döda fåglar flyger inte. Om gränser för det mänskliga*. Medan mässans verklighet pågick räddade Thomas Merton min själ. Flera gånger per dag drog jag mig tillbaka till hotellrummet och den lilla behändiga boken, som var lätt i packningen, *Nutida andliga klassiker, Thomas Merton, Texter i urval*. När jag nu letat fram boken fylls jag vid anblicken av ömhet: den är fullklottrad och hälften av orden och meningarna är kraftfullt understrukna med blyerts. Det första jag på måfå slår upp är:

Gud vill att vi handlar mänskligt, och därför förnuftigt. Han vill att vi handlar för hans skull, av kärlek till sanningen, inte utifrån omsorg om omedelbara materiella intressen.

Om det inre livet skriver han att det inte får leda till att man vanvårdar och föraktar allt yttre. Och menar att ”den tröghet, och motvilja, som så många kristnas ’andliga liv’

Else-Britt Kjellqvist är poet, författare och psykoanalytiker. Hennes femte diktsamling *Ordet* kom 2012, likaså romanen *Magdalenas bekännelser*. Andra böcker är: *Rött och Vitt*. Om skam och skamlöshet; *Ledaren på den inre scenen*. Psykoanalytiska perspektiv på grupper och ledarskap; *Glöd i mörker*. Konstnärssjälen, skapandet och psykoanalysen; *Döda fåglar flyger inte*. Om gränser för det mänskliga; *De får vingar*. Anden och psykoanalysen – en civilisationskritik; *Fågel, fisk eller fjäril?* Essäer om skapande; *Skammens väg till kärlek*. Else-Britt har gästpredikat i Östmarks kyrka 2006 och läst sina dikter i en östmarksmässa 2012.

idag kännetecknas av, skulle mycket ofta kunna kureras om patienterna kunde fås att acceptera vardagslivets konkreta verklighet, naturen, den egna kroppen, arbetet, vännerna, omgivningen…". Och han konstaterar:

Vi befinner oss i samma värld som alla andra, världen som har "Bomben", rashatets värld, teknologins värld, massmedias, storföretagens, revolutionernas värld med mera.

Thomas Merton menar att det inte är komplicerat att leva ett andligt liv men att det är svårt. Vi måste räkna med att gång på gång falla. Och att tron är det enda sättet att öppna vägen för verklighetens sanna djup men även till vår egen verklighet. Innan dess är människan en främling för sig själv. I min diktsamling Ordet finns en dikt tillägnad honom:

Till Thomas Merton
Ett sprött krasande ljud –
en schimpans i rutiga byxor
mumsar dvärgapelsiner

Nere i porten
kommer en orangutang
oss emot

I ett kök
ger du mig ordet –
kosmisk lekkamrat

När Karen Armstrong ser tillbaka på sitt klosterliv kan hon konstatera att det inte var nunnornas fel att de hade lärt henne be som de gjort, eftersom hela den västerländska teologin ända sen den vetenskapliga revolutionen på 1500- och 1600-talen kännetecknas av en betoning enbart på förnuftet.

Rationalismen ledde till att det empiriska förnuftet kommit att betraktas som den enda vägen till sanning och de mer "intuitiva disciplinerna mytologi och mysticism misskrediterades. Det var orsaken till många av troshindren i våra dagar, också till mitt." säger hon. Här finns även en kraftig civilisationskritik liksom hos Thomas Merton när han reflekterar kring hur en människa ska förhålla sig till sin tid för att finna den inre ensamhet som är förutsättningen för ett kontemplativt liv. Och enligt honom kan inte en människa som åsidosätter andras rättigheter och behov vandra i kontemplationens ljus.

Gör allt vad du kan för att undvika människors nöjen och larm och affärer. Håll dig så långt borta du kan från de platser där de samlas för att lura och skymfa varandra, för att utnyttja varandra, för att skratta åt varandra eller för att gäcka varandra med sina falska vänskapsgester. Läs inte deras tidningar såvitt du inte absolut är tvungen att följa med vad som händer. Tidningar är en botövning, inte en förströelse. Var glad om du kan hålla dig utom räckhåll för deras radiosändningar. Plåga dig inte med deras hemska sånger eller deras odrägliga intresse för hur deras kroppar tar sig ut och känner sig.

Detta skrevs 1948 och det är lätt att föreställa vilka gigantiska proportioner hans samhällskritik skulle ha fått idag - hundra år efter hans födelse.

Vem var det nu som sa att det finns inget verkligare än mystik? En är karmelitnunnan Ruth Burrows: "Mystik har att göra med verkligheten: Guds verklighet och människans." Det är mitt i vår verklighet vi får möta Gud, och bara där. I den kristna mystiken ligger tonvikten på att Gud är transcendent och oåtkomlig för människan men närvarande i hennes liv genom tron, hoppet och kärleken. Det är genom gemenskapen med Kristus som den enskilde kristne leds in i Guds treeniga liv.

Kontemplera kan man var som helst. Avgörande är tystnaden. Till och med i kyrkan pladdras det ibland högt nu för tiden och mobiltelefoner ringer. Men i naturen här i Norden finns än så länge milsvid tystnad. Och tystnaden är förutsättningen för att du ska höra dina tankar, lyssna till den inre rösten, nå dina inre rum och ditt heligaste hemligaste.

Levande julkrubba

När vår nya komminister Boel-Marie Lennartsdotter satt och planerade höstens gudstjänster med mig, Lennart Eriksson och Lena Persson-Måwe, kläckte Boel-Marie idén om en levande julkrubba. Vi var inte sena att nappa på idén och kom fram till att detta kunde utspela sig på Gurusätra, Östmarks kyrkas skogsgård, belägen mellan Östmark och Lekvattnet.

Vi planerade och planerade, vi byggde och vi fixade och äntligen kom den 4 advent då detta skulle utspela sig. Visserligen hade vi önskat lite vitt på backen, men vi kom fram till att det var ganska lite snö i Betlehem där detta utspelades, så det skulle nog bli bra ändå. Levande eldar omgärdade den plats på Gurusätra där vi uppförde det hela, så myscofficiensen infann sig ändå. Boel-Marie tog plats i en trilla iförd vargskinnspäls för att berätta och det hela började.

Skådespelare var bl a församlingsrådet och konfirmander, men även folk utifrån ville delta och gjorde detta med bravur! Berit Dunger var vänlig och lånade ut en snäll gammal vit häst, vilken "Josef" förde "Maria" på med en nästan magisk inlevelse. Vi hade också fått låna några får av snälla Carola och Thomas i Svingen, vilka vaktades av en utomordentligt bra fåraherde vid namn Isak Dedorsson. Jag måste ge en eloge till de tre vise männen, Lennart Eriksson, Iman Babazadeh och Sven-Erik Nilsson. Jag tror att de var de bästa tre vise männen sen det begav sig. Delar av Bygde- och kyrkokören samt barnkören framförde sånger under ledning av vår duktiga kantor Lena Persson-Måwe och de bidrog till att detta blev så bra.

Vi hade resonerat att kommer det 25 personer får vi vara glada, men det kom närmare 100 personer! Tack alla ni som trotsade vädret och kom!

Efteråt kunde man grilla korv och dricka kaffe, vilket ytterligare bidrog till en trevlig samvaro i de annars så stressade julförberedelserna.

Nu satsar vi på att detta blir en tradition och planerar lite smått inför detta årets upplaga!

Tack än en gång till alla medverkande i och utanför spelet.

Östmarks församlingsråd genom
Roger Ericsson, ordförande

Inger Hjalmarsson diakon

Jag kommer från... metropolen Brattmon.

Tidigare har jag... arbetat inom vården, begravningsentrepenör, postkassörska och lantbrevbärare samt i min hemförsamling som barntimmeledare och diakon.

Varför jag jobbar i Fryksände pastorat...
Jag jobbade mitt första år som diakon här i pastoratet och trivdes fantastiskt bra. Förrförra sommaren frågade kh. Johan mig om jag var intresserad av att komma tillbaka och jobba med "Ekeby/Prostgårdsprojektet" och det var jag.

Mitt mål/min vison är... att samverka klokt med skola, socialtjänst och polis, samt att möta människor i deras vardag t ex utanför någon butik, på skolgården eller i korridoren vid ett servicehus. Just i sådana "vardagsmöten" uppstår ofta goda samtal om både glädje och sorgeämnen.

Jag brinner för... medmänsklighet.

På fritiden... umgås jag med familjen, vännerna och fixar med olika små vardagsbestyr.

Mitt favoritcitat är... en tid att gråta, en tid att le, en tid att sörja, en tid att dansa, Pred 3:4, och Sören Kirkegaards "Att våga är att förlora fotfästet för en liten stund, att inte våga är att förlora sig själv".

Vad du inte visste om mig... jag njuter av att simma i havet och åka slalom.

Jag kommer från... Vitsand.

Tidigare har jag... pluggat ekonomi vid Karlstads universitet och jag har även extraknäckt som städerska både på Torsby Sjukhus och Hovfjället.

Varför jag jobbar i Fryksände pastorat...
När jag blev klar med min utbildning hade jag en plan att bo kvar i Karlstad och söka jobb där. Men det blev inte som tänkt, jag blev störtkär och flyttade därför tillbaka till min hembygd. Det var nog en mening med det också, för då dök den här tjänsten upp. Det är jag glad för idag, då det är en otroligt fin arbetsplats och jag har väldigt trevliga arbetskamrater! Och framförallt, jag har ett väldigt roligt jobb!

Mitt mål/min vison är... att fortsätta utvecklas inom mitt arbetsområde och se till att Fryksände pastorat fortsätter att vara en organisation som ständigt förbättras.

Jag brinner för... rättvisa.

På fritiden ... tycker jag om att umgås med familj och vänner. Pyssla med huset, gå på konserter samt resa är också roligt!
Mitt favoritcitat är... "Dölj inte dina talanger, de gavs till dig för att användas. Vad är väl ett solur i skuggan?" B. Franklin

Vad du inte visste om mig... jag är hemskt rädd för älgar!

Marie Nilsson kyrkokamrers-assistent

BOLLGRUPPEN FRYKSÄNDE KYRKA 2015

ÖVRE RADEN: Oskar Hallstensson, Olivia Berg, Alva Lindström, André Gustafsson, Ellinor Lind, Ebba Norman, Klara Gustavsson Einerman, Anton Andersson

MELLERSTA RADEN: Ingela Älvskog, Josefine Mähler, Emma Wallin, Linnéa Nilsson, Louise Adolfsson, Cornelia Berglund, Marcus Ingholm, Inger Hjalmarsson

NEDRE RADEN: Hannah Eriksson, Elin Palm, Johanna Rattfält, Louise Olsson Wåhlin, Elina Sjöberg, Linda Larsson, Miranda Nilsson

Foto: Yderstigs bild, Torsby

TORSDAGSGRUPPEN FRYKSÄNDE KYRKA 2015

ÖVRE RADEN: Ingela Älvskog, Isac Egonsson, Sanna Olsson, Marcus Persson, Hanna Norling, Eva Zakrismark

NEDRE RADEN: Vibeke Jonsson, Eric Lindblad och Sara Davidsson

Foto: Linda Skoglund

FOLKRACEGRUPPEN ÖSTMARKS KYRKA 2015

ÖVRE RADEN: Lina Sandberg, Wilma Olsson, James Lundberg, Johan Persson, Richard Båtnäs

MELLERSTA RADEN: Maria Järnry, Eva Bonander, Alexander Werme, Emma Karlsson, Johan Bonander.

NEDRE RADEN: Oskar Eriksson, Victor Skröder, Pontus Persson, Teresia Markberg Florén, Wilma Eriksson

Foto: Linda Skoglund

VILDMARKSGRUPPEN LEKVATTNETS KYRKA 2015

ÖVRE RADEN: Emil Björklund, Simon Johansson, Erik Trogen Hedin, Felix Sundberg, Keinth Lundqvist, Eva Zakrismark, Johan Berg, Benjamin Svelander, Ludwig Jonsson, Oscar Gertling, Markus Renhult

NEDRE RADEN: Axel Carlsson, Fanny Lindblom Lind, Stina Grönberg, Emilia Back, Jolin Berglund, Elin Haraldsson, Simon Henriksson, Robin Jönsson

Foto: Yderstigs bild, Torsby

1965 ÅRS KONFIRMANDER ÖSTMARKS KYRKA

ÖVRE RADEN: Kenneth Werme, Gun-Britt Larsson, Birgitta Sandahl, Irma Hallstensson, Keinth Lundquist, Aina Bjuremo, Mats Axelsson, Inga Henriksson, Nils-Olof Nilsson

NEDRE RADEN: Ann-Britt Engström, Lisbet Einarsson, Gunvi Kjellgren, Agneta Moberg Thuresson, Vanja Beverin, Margot Enqvist, Ann-Marie Larsson, Lillian Albinsson

Foto: Yderstigs bild, Torsby

Vi behöver fler händer och fötter

Har du möjlighet att tillfälligtvis eller av mer regelbunden karaktär ge av din tid och ditt engagemang? Du behövs! kontakta kyrkoherde Johan Bonander via mail:
johan.bonander@svenskakyrkan.se
eller per telefon 0560-272 01

VÅRFEST i kyrkparken

Måndagen den 6 juni direkt efter temamässan för barn och vuxna i Fryksände kyrka kl. 11.00

Kondoleanser

Besök oss på pastorsexpeditionen mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15 eller ring in din kondoleans på 0560-272 00

- Fryksände blomsterfond
- Svenska kyrkans internationella arbete – för katastrofer – för trädplantering
- Svenska kyrkan i utlandet

DOP/VIGSEL

Kom ihåg att boka era dop i god tid, för att få den tid ni önskar.
Ring p.exp. 0560-272 00 mån-tor

Möte med islam

Kjell Härenstam, professor em. och präst, Raad Lazlo, diakon i Svenska kyrkan i Örebro med flyktingerfarenhet och Mohammed Omar, författare och bloggare med stor kunskap om islam, föreläste för stiftets personal i Ekshärads församlingshem i december. Temat var Möte med islam och syftet var att öka vår kunskap i mötet med alla asylsökande som finns i Värmland.

Ny kyrkohandbok

En kyrkohandbok innehåller ordningar för gudstjänster, till exempel högmässa, dopgudstjänst och vigselgudstjänst. Den kyrkohandbok vi har idag är från 1986, den dessförinnan var från 1947. Nu är det dags för en omarbetad kyrkohandbok och ett kyrkohandboksförslaget är nu på remiss från 1 januari till 15 maj 2016. Förslaget har gått ut på remiss till bland annat Fryksände pastorats kyrkoråd. Som en följd av detta kommer vi att pröva en del moment ur förslaget under vårens gudstjänster i pastoratet. Vid dessa gudstjänster har vi tryckt upp alternativa agendor och det kommer även finnas ett svarsark där du som varit med i gudstjänsten kan skriva ned dina intryck och lämna in. Du kan även maila dina synpunkter till johan.bonander@svenskakyrkan.se

Gudstjänster i påsk

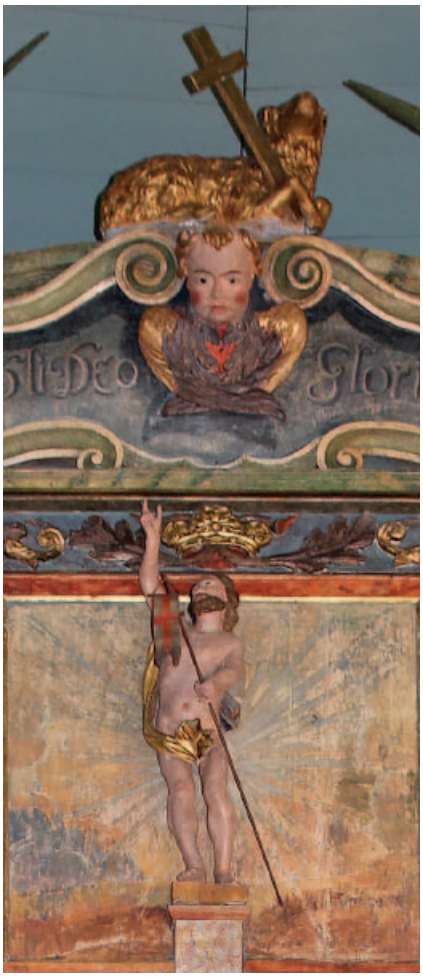

FRYKSÄNDE

Skärtorsdag 24 mars
kl. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Johan Bonander, Katharina Hieke, Karin Lövestam-Öberg

Långfredag 25 mars
kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Johan Bonander, Katharina Hieke, vokalensemble

Påskafton 26 mars
kl. 23.00 PÅSKNATTSMÄSSA
Ingela Älvskog, Eva Verde, Karin Lövestam-Öberg, konfirmander

Påskdagen 27 mars
kl. 11.00 HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Katharina Hieke, Karin Lövestam-Öberg, Kyrkokören

Annandag påsk 28 mars
kl. 11.00 EMMAUSMÄSSA
Ingela Ävskog, Katharina Hieke, Karin Lövestam-Öberg

LEKVATTNET

Skärtorsdag 24 mars
kl. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Keinth Lundquist, Carina Bjuremo, Eva Zakrismark

Långfredag 25 mars
kl. 15.00 EKUMENISK GUDSTJÄNST
i Missionshuset. Tonträffen
Keinth Lundquist, Eva Verde

Påskdagen 27 mars
kl. 15.00 HÖGMÄSSA
Keinth Lundquist, Carina Bjuremo.
Dragning av syföreningens lotteri.
Vi bjuder på smörgåstårta.

Annandag påsk 28 mars
kl. 15.00 SÖNDAGSGUDSTJÄNST
i Mårbackens skolhus
Boel-Marie Lennartsdotter, Carina Bjuremo

VITSAND

Skärtorsdag 24 mars
kl. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Ingela Älvskog, Eva Verde, Inger Hjalmarsson

Långfredag 25 mars
kl. 15.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Ingela Älvskog, Katharina Hieke, Wietse Ackema, piano

Påskdagen 27 mars
kl. 15.00 HÖGMÄSSA
Johan Bonander, Katharina Hieke, Wietse Ackema, piano

Annandag påsk 28 mars
SAMMANLYST

ÖSTMARK

Skärtorsdag 24 mars
KL. 19.00 SKÄRTORSDAGSMÄSSA
Boel-Marie Lennartsdotter, Birgit Jöhnsson, Eva Bonander

Långfredag 25 mars
kl. 11.00 LÅNGFREDAGSGUDSTJÄNST
Boel-Marie Lennartsdotter, Eva Verde, Tonträffen

Påskdagen 27 mars
kl. 11.00 HÖGMÄSSA
Keinth Lundquist, Carina Bjuremo

Annandag påsk 28 mars
kl. 11.00 EMMAUSMÄSSA
Boel-Marie Lennartsdotter, Carina Bjuremo

Med reservation för ändringar

Se, Jesus är ett trösetrikt namn

Se, Jesus är ett tröstrikt namn, i all vår nöd vår säkra hamn... Ja, så sjöng Alma på Fridhem för mig och andra. Alma var svärmor till min mormors bror. Hon var även den äldsta människa jag har träffat, hon var född den 29 juli 1886.

Se, Jesus är ett trösterikt namn, i all vår nöd vår säkra hamn. Denna jättegamla psalm är skriven för över 400 år sedan, nämligen 1609. Sedan dess är den bearbetad i flera omgångar. Nuvarande text och sättning fick den i 1986-års psalmbok, då fyllde Alma på Fridhem 100 år!

Vi befinner oss i fastan och närmar oss påsken, och vad handlar påsken mer om än Jesus?

Visst har man hört den gamla vitsen… "Jesus lever, påsken inställd". Men denne man, Guds enfödde son, som dog för våra synders skull och som i sina sista andetag var så stor att han förlät de som gjorde detta mot honom.

Många resonerar att detta skulle vara en skröna, en saga. Men betänk då hur många gånger en mamma och en pappa förlåter sina barn och detta för att de älskar dem. (Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde son, på att de som tror på honom icke förgås utan hava evigt liv. Johannes 3:16). Gud är vår mamma och pappa i ett och han förlåter om och om och om igen!

– Ja, men detta med evigt liv då?

– Det finns ju ingen som lever för evigt?

(Den som tror på mig...) Tro är inget som syns utanpå utan lever i tanke och hjärta, och lever också kvar på jorden bland människorna år efter år precis som evigt liv.

Alma på Fridhem skulle ha fyllt 130 år den 29 juli i år, om hon hade varit kvar här på jorden. Men i tanke och hjärta finns hon kvar varje gång jag hör och sjunger, Se, Jesus är ett tröstrikt namn ... Man kan säga att Alma på Fridhem har ett evigt liv...

Roger Ericsson, ordförande Östmarks församlingsråd

Avlidna

FRYKSÄNDE

23/11 Markus Jonsson 27 år
24/11 Anneli Janhunen 76 år
24/11 Gösta Rahm 82 år
8/12 Gunborg Olsson 90 år
29/12 Margit Johansson 91 år
1/1 Hans Henriksson 73 år
2/1 Lennart Larsson 74 år
3/1 Ingvar Carlsson 85 år
4/1 Britta Nilsson 81 år
8/1 Pär-Arne Höglund 62 år
12/1 Pär Sätherberg 69 år
21/1 Erik Karlernäs 89 år
23/1 Elsa Nilsson 94 år
25/1 Erland Henriksson 89 år
25/1 Seija Ketola 75 år
1/2 May Larsson 75 år
7/2 Nils Gerdin 82 år
7/2 Hans Davidsson 74 år
9/2 Stig Nilsson 88 år
10/2 Folke Bäckström 65 år
15/2 Kjell Norman 83 år
16/2 Nils Nilsson 93 år
17/2 Maja Nilsson 82 år

LEKVATTNET

6/12 Gösta Fritiofsson 90 år
7/2 Gunhild Ericsson 87 år

VITSAND

8/12 Jarl Johansson 69 år
22/12 Kenneth Bergkvist 65 å

ÖSTMARK

10/12 Borghild Johansson 92 år
10/12 Henrik Henricsson 52 år
21/12 Per Arvidsson 91 år
24/1 Morgan Persson 45 år
26/1 Arvid Carlsson 89 år
7/2 Rolf Eriksson 79 år
18/2 Svea Larsson 88 år

Herre, skänk dem som sörjer Din tröst och Ditt ljus och låt oss alla en gång få gå in i Din eviga glädje
Amen

Vigda

FRYKSÄNDE

30/12 Caroline Lindh och Dennis Jansson

Döpta

FRYKSÄNDE

5/12 Nellie Engvall
12/12 Lova Olsson
10/1 Walfrid Markberg
23/1 Elsa Juul
13/2 Harry Jalkmar
27/2 Lemmy Henriksson
27/2 Jonna Eriksson
28/2 Axelin Viberg
28/2 Sofia Håkansson
6/3 Ella Johannesson
12/3 Linnéa Axelsson
12/3 Ingrid Jansson

LEKVATTNET

30/1 Ludvig Appel Norström

ÖSTMARK

12/12 Hjalmar Syversen
14/2 Melker Haraldsson

Herre Gud, bevara dem i Ditt förbund och välsigna dem nu och till evig tid
Amen

Herre Gud, ge dem nåd att besinna äktenskapets ansvar och gåva och välsigna deras liv tillsammans
Amen

FRYKSÄNDE PASTORAT

PASTORSEXPEDITION 272 00
Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare
Besöksadress: Kyrkogatan 26
Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.fryksandepastorat.se
Mån-tis 10.00-12.00, ons-tors 10.00-12.00, 13.00-15.00

KYRKOHERDE

Johan Bonander	272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård	200 13

KOMMINISTRAR

Ingela Älvskog	272 02
Keinth Lundquist	070-606 41 03
Boel-Marie Lennartsdotter	070-200 01 56

DIAKONER

Eva Bonander	070-375 41 44
Eva Zakrismark	070-280 12 62
Karin Lövestam-Öberg	070-671 39 61
Inger Hjalmarsson, projektledare	070-375 41 87

MUSIKER

Katharina Hieke, organist	070-280 91 88
Lena Persson Måwe, kantor	070-280 69 74
Eva Verde, kantor	070-280 71 94
Carina Bjuremo	070-250 37 63

INFORMATÖR

Birgitta Brorson	272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer	272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent	272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdsmästare	272 07
Kyrkogatan 26	070-53101 64

FRYKSÄNDE FÖRSAMLING

Lisbeth Kanth, vik. kyrkovaktmästare	070-691 81 64
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna	272 15
Annamaj Carlsson, lokalvårdare	272 05
Mia Järnry, integrationsprojektledare	070-280 99 63
Blomsterfonden, pastorsexpeditionen	272 00

LEKVATTNETS FÖRSAMLING

Arne Strandberg, kyrkovaktmästare	0730-54 45 92
Kyrkan/Församlingshemmet	501 01
Blomsterfonden, Bertil Johansson	501 31

VITSANDS FÖRSAMLING

Lars Olsson, kyrkovaktmästare	070-304 57 36
Roland Nilsson, kyrkovaktmästare	070-304 57 36
Blomsterfonden, Arnold Mattsson	423 09, 310 75

ÖSTMARKS FÖRSAMLING

Kyrkovaktmästare Stig Norman	070-595 73 56
Församlingshemmet	200 59
Blomsterfonden, Maj-Lis Haglund	210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat: Rune Mattsson	132 82

FÖRSAMLINGSRÅDENS ORDFÖRANDE

Fryksände, Ann-Marie Uppvall	421 39
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson	520 50
Vitsand, Barbro Ström	072-234 00 46
Östmark, Roger Ericsson	070-693 62 68

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT